

2008. december 16., kedd

A szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságok megtévesztő reklámja elleni küzdelem

P6_TA(2008)0608

Az Európai Parlament 2008. december 16-i állásfoglalása a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságok megtévesztő reklámja elleni küzdelemről (0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 stb. számú petíció) (2008/2126(INI))

(2010/C 45 E/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 számú és más petíciókra,
  - tekintettel a Petíciós Bizottságnak a 0045/2006 számú és más petíciókkal foglalkozó korábbi üléseire,
  - tekintettel a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló, 2006. december 12-i 2006/114/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (kodifikált változat) ⁽¹⁾,
  - tekintettel a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló irányelv) ⁽²⁾,
  - tekintettel a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet) ⁽³⁾,
  - tekintettel a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló, 1998. május 19-i 98/27/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁴⁾,
  - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság által megrendelt „A szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságok megtévesztő gyakorlata a fogyasztók és kkv-k védelmére irányuló jelenlegi és jövőbeni belső piaci jogalkotás összefüggésében” (IP/A/IMCO/FWC/2006–058/LOT4/C1/SC6) című tanulmányra,
  - tekintettel eljárási szabályzata 192. cikkének (1) bekezdésére,
  - tekintettel a Petíciós Bizottság jelentésére és a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság véleményére (A6-0446/2008),
- A. mivel a Parlament több mint 400 petíciót kapott, ami csak a töredékét jelenti azoknak a kisvállalkozásoknak, amelyek azt állítják, hogy a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságok megtévesztő reklámjának áldozatául estek, és következképpen lelki stresszt, büntudatot, szegyenkezést és frusztrációt éltek át, és pénzügyi veszteséget szenvedtek;

⁽¹⁾ HL L 376., 2006.12.27., 21. o.

⁽²⁾ HL L 149., 2005.6.11., 22. o.

⁽³⁾ HL L 364., 2004.12.9., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 166., 1998.6.11., 51. o.

2008. december 16., kedd

- B. mivel ezek a panaszok a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó egyes társaságok által folytatott, széles körben elterjedt és összehangolt, több ezer vállalatot érintő, határokon átnyúló, azaz az Európai Unión belül két vagy több tagállamban végzett tevékenységeket magában foglaló félrevezető üzleti gyakorlatot tükröznek, jelentős pénzügyi hatást gyakorolva az érintett üzleti vállalkozásokra, és mivel nincs olyan közgazgatási mechanizmus vagy jogi eszköz, amely lehetővé tenné a nemzeti bűnüldöző szervek számára a határokon átnyúló hatékony együttműködést;
- C. mivel az ilyen gyakorlat félrevezető jellege nyilvánvalóbbá válik, ha az elektronikus úton valósul meg, és az interneten keresztül elterjed (lásd a 0079/2003. sz. petíciót);
- D. mivel a kifogásolt üzleti gyakorlat jellemzően az üzleti vállalkozásnak a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaság általi, rendszerint levélben való, a vállalkozás elnevezésének és címének megadására vagy aktualizálására felkérő megkereséséből áll, azt a hamis benyomást keltve bennük, hogy díjmentesen kerülnek felvételre a szakmai címjegyzékbe; mivel az aláírók számára később derül ki, hogy valójában szándékukon kívül a szakmai címjegyzékbe való szereplésről szóló – általában legalább hároméves – szerződést írtak alá nagyjából 1 000 euró éves díjért;
- E. mivel az említett eljárás során alkalmazott űrlap rendszerint kétértelmű és nehezen érthető, és a szakmai címjegyzékbe való díjmentes felvétel képzetét kelti, ám valójában a szakmai címjegyzékben való reklámozásról szól, és nem kívánt szerződésbe csalja az üzleti vállalkozásokat;
- F. mivel a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó vállalkozások más vállalkozásokkal fennálló viszonyát illetően sem specifikus EU-jogszabály, sem nemzeti jogszabályok nincsenek a tagállamokban, és mivel a tagállamok diszkrecionális joga az átfogóbb és mélyrehatóbb jogszabályok bevezetése;
- G. mivel a 2006/114/EK irányelv az üzleti vállalkozások közötti ügyletekre is vonatkozik, és a megtévesztő reklámot a következőképpen határozza meg: „minden olyan reklám, amely bármilyen módon – beleértve a megjelenítését is – megtéveszti vagy megtévesztheti azokat a személyeket, akik felé irányul, vagy akiknek a tudomására juthat, és megtévesztő jellege miatt befolyásolhatja e személyek gazdasági magatartását, vagy amely ugyanilyen okok miatt kárt okoz vagy kárt okozhat valamely versenytársnak”; mivel azonban a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságok más üzleti vállalkozásokkal folytatott ilyen gyakorlata elleni fellépés jelentős gyakorlati akadály a „félrevezető” kifejezés eltérő értelmezése;
- H. mivel a 2005/29/EK irányelv tiltja „a reklámanyagban számla vagy más hasonló, fizetésigényt megfogalmazó dokumentum” küldését, „amely tévesen azt a benyomást kelti a fogyasztóban, hogy már megrendelte a reklámozott terméket”; mivel azonban ez az irányelv nem vonatkozik a vállalkozások közötti félrevezető gyakorlatra, és ezért a jelenlegi formájában nem lehet rá támaszkodni a petíciók benyújtóinak való segítségnyújtáskor; mivel azonban ez az irányelv nem zárja ki a tisztességtelen üzleti gyakorlatra vonatkozó nemzeti jogszabályok rendszerét, amely minden körülmények között egyaránt alkalmazandó lenne a fogyasztókra és a vállalkozásokra;
- I. mivel a 2005/29/EK irányelv nem zárja ki, hogy a tagállamok nemzeti jogukban kiterjesszék annak alkalmazási körét a vállalkozásokra is; mivel azonban ez különböző szintű védelem kialakulásához vezet az egyes tagállamokban a félrevezető szakmai címjegyzékekkel foglalkozó vállalkozásoknak áldozatul eső vállalkozások tekintetében;
- J. mivel a 2006/2004/EK rendelet a „Közösségen belüli jogsértést” a következőképpen határozza meg: „minden olyan cselekmény vagy mulasztás, amely ellentétben áll a fogyasztók érdekei védelmét szolgáló [...] jogszabályokkal, és amely sérti vagy sértheti valamely, a cselekmény vagy a mulasztás elkövetésének helye, a felelős eladó vagy szolgáltató letelepedésének helye, illetve a cselekmény vagy mulasztás elkövetésére vonatkozó bizonyíték vagy vagyoni érték helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban vagy tagállamokban lakóhellyel rendelkező fogyasztók kollektív érdekeit”, mivel azonban ez az irányelv nem vonatkozik a vállalkozások közötti félrevezető gyakorlatra, és ezért a jelenlegi formájában arra sem lehet támaszkodni a petíciók benyújtóinak való segítségnyújtáskor;

2008. december 16., kedd

- K. mivel a petíciók benyújtóinak többsége a „European City Guide”-ként ismert szakmai címjegyzéket nevezte meg (melynek tevékenységei ellen bírósági és közigazgatási eljárás indult), de olyan más szakmai címjegyzékeket is megemlítettek, mint a „Construct Data Verlag”, a „Deutscher Adressdienst GmbH” és a „Nova-Channel”; mivel azonban a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó többi társaság jogszerű üzleti gyakorlatot folytat;
- L. mivel az ilyen tisztességtelen üzleti gyakorlat főként a kisvállalkozásokat veszi célba, de kiterjed a szakemberekre és akár a nonprofit intézményekre is, például a civil szervezetekre, a jótékonyági intézményekre, az iskolákra, könyvtárakra és a helyi társadalmi klubokra, például a zenekari klubokra;
- M. mivel a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságok gyakran az áldozatok tagállamától eltérő tagállamban vannak bejegyezve, megnehezítve az áldozatok számára, hogy védelmet kérjenek a nemzeti hatóságoktól a „félrevezető” kifejezés tagállamonként eltérő értelmezése miatt; mivel az áldozatok gyakran a nemzeti jogi keretektől és a fogyasztóvédelmi hatóságoktól sem kapnak jogorvoslatot, azon az alapon, hogy a jogszabály célja a fogyasztók, nem pedig az üzleti vállalkozások védelme; mivel kisvállalkozás lévén a legtöbb áldozat gyakran híján van a peres úton történő hatékony jogorvoslatot lehetővé tevő erőforrásoknak, és mivel a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó vállalkozások esetében az önszabályozó mechanizmusok kevésbé számítanak, tekintettel arra, hogy a félrevezető reklámozást folytatók figyelmen kívül hagyják azokat;
- N. mivel az ilyen gyakorlat áldozatától maga a szakmai címjegyzékkel foglalkozó társaság, vagy az általa szerződött adósságbehajtó ügynökség követeli szigorúan a fizetést; mivel az áldozatok arról panaszkodnak, hogy az ilyen eljárás miatt veszélyben és fenyegetve érzik magukat, és sok közülük végül inkább kényseredetten fizet, csak hogy a további zaklatást elkerülje;
- O. mivel a fizetést visszautasító áldozatok ellen csak kevés kivétellel indult bírósági eljárás;
- P. mivel számos tagállam jellemzően figyelemfelkeltő jellegű kezdeményezést fogadott el a probléma kezelése érdekében a potenciális érintett vállalkozások körében, és mivel ez magában foglalja az információ megosztását, a tanácsadást, a hatóságok figyelmeztetését és egyes esetekben nyilvántartás vezetését a panaszokról;
- Q. mivel Ausztria 2000 óta módosította a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló nemzeti jogszabályát, és mivel annak 28a. szakasza jelenleg kimondja: „Az üzleti tevékenység vagy a verseny keretében tilos reklámozni a címjegyzékekben, például sárga oldalakban, telefonkönyvekben vagy hasonló címlistákban való nyilvántartásba vételt fizetési utalvány, fizetési megbízás, számla ellenében, illetve helyesbítést vagy más hasonlót kínálni, illetve egyéb nyilvántartásba vételt felajánlani anélkül, hogy egyértelműen közölnék és grafikailag is jól láthatóan feltüntetnék, hogy az ilyen reklám kizárólag a szerződésre való ajánlattétel”;
- R. mivel az ilyen gyakorlatokat évek óta alkalmazzák, és ezzel számos áldozatot ejtenek, és jelentős károkat és torzulásokat okoznak a belső piacon;
1. aggodalmának ad hangot a petíciók benyújtói által felvetett problémával kapcsolatban, amely széles körben elterjedtnek és a határokon átnyúló jellegűnek tűnik, és amely jelentős pénzügyi hatással jár, különösen a kisvállalkozásokra;
  2. úgy ítéli meg, hogy e probléma határokon átnyúló jellege a közösségi intézményekre hárítja annak felelősségét, hogy megfelelő jogi megoldást nyújtsanak az áldozatoknak, például hogy a megtévesztő reklám alapján kötött szerződések érvényessége hatékonyan megtámadható és megsemmisíthető legyen, és hogy az áldozatoknak lehetősége legyen az általuk kifizetett pénz visszafizetésére;

2008. december 16., kedd

3. sürgeti az áldozatokat, hogy jelentsék be az üzleti csalásokat a nemzeti hatóságoknak, és felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a szükséges „know-how”-t a kis- és közepes méretű vállalkozásoknak ahhoz, hogy be tudják nyújtani panaszukat a kormányzati és nem kormányzati szervezetekhez, biztosítva a nyitott kommunikációs csatornákat és azt, hogy az áldozatok tudják, a tanácsadás rendelkezésükre áll, így kérhetnek megfelelő tanácsot, mielőtt rendeznék a szakmai címjegyzékkel foglalkozó, megtévesztő társaságok által tőlük követelt díjakat; sürgeti a tagállamokat, hogy hozzák létre és tartsák fenn az ilyen panaszok központosított adatbázisát;
4. sajnálja, hogy az ilyen gyakorlat széles körben való elterjedése ellenére az európai uniós és a nemzeti jogi szabályozás nem tűnik megfelelőnek arra, hogy a védelemhez jelentős eszközöket és hatásos jogorvoslatot nyújtson, illetve hogy azt nem hajtják végre megfelelően nemzeti szinten; sajnálja, hogy a nemzeti hatóságok is képtelennek tűnnek jogorvoslat nyújtására;
5. üdvözlözi az európai és a nemzeti üzleti szervezetek által a tagjaik körében a figyelemfelkeltés érdekében tett erőfeszítéseket, és felhívja azokat, hogy a helyi szervezetekkel együttműködve tegyék intenzívebbé erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy először is kevesebb ember váljon a megtévesztő szakmai címjegyzékek áldozatává; aggályát fejezi ki amiatt, hogy néhány ilyen szervezet ellen a tudatosító tevékenységeik során megnevezett félrevezető szakmai címjegyzékekkel foglalkozó cégek állítólagos rágalmozás és hasonló vádak miatt bírósági eljárást indítottak;
6. üdvözlözi az egyes tagállamok, például az Olaszország, Spanyolország, Hollandia, Belgium és az Egyesült Királyság, de különösen az Ausztria által annak érdekében tett intézkedéseket, hogy megkíséreljék megakadályozni a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságokat a megtévesztő gyakorlat folytatásában; úgy véli azonban, hogy ezek az erőfeszítések elégtelenek és változatlanul szükség van az ellenőrzés nemzetközi szintű összehangolására;
7. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a nemzeti és az európai üzleti képviselői szervezetekkel teljes együttműködésben tegyenek erőfeszítéseket a problémával kapcsolatos figyelemfelkeltés érdekében azért, hogy több embert tájékoztassanak és tegyenek képessé a megtévesztő reklám elkerülésére, amely nem kívánt reklámszerződések megkötésére csábíthatná őket;
8. felhívja a Bizottságot arra, hogy a „A XXI. század Európájának egységes piaca” című közleményében javasolt kisvállalkozásokkal kapcsolatos európai kezdeményezés keretében foglalkozzon az üzleti csalások problémájával, és az Enterprise Europe Network és a SOLVIT hálózatait, valamint az érintett főigazgatóságok portáljait is használja fel a tájékoztatásra és a problémával kapcsolatos segítségnyújtásra;
9. sajnálja, hogy a 2006/114/EK irányelv, amely az üzleti vállalkozások közötti, itt tárgyalthoz hasonló ügyletekre vonatkozik, vagy elégtelen a hatékony jogorvoslat, vagy pedig nem megfelelően kerül végrehajtásra a tagállamokban; kéri a Bizottságot, hogy 2009 decemberéig készítsen jelentést a 2006/114/EK irányelv oly módon történő módosításának megvalósíthatóságáról és következményeiről, hogy az kiegészüljön a félrevezetőnek tekintett gyakorlatok „fekete” és „szürke” listájával;
10. emlékeztet arra, hogy noha a Bizottság nem rendelkezik jogkörrel a 2006/114/EK irányelv közvetlenül magánszemélyekkel vagy társaságokkal szembeni foganatosítására, a Szerződés őreként köteles azt biztosítani, hogy az irányelvet a tagállamok megfelelően és hatékonyan hajtsák végre; ezért felhívja a Bizottságot, hogy győződjön meg róla, a tagállamok teljes körűen és hatékonyan ültetik át a 2005/29/EK irányelvet, annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban garantálják a védelmet, valamint, hogy befolyásolja és alakítsa a rendelkezésre álló törvényi és eljárásjogi eszközöket – mint a 84/450/EGK irányelv esetében, amely eszközöket biztosított Ausztriának, Spanyolországnak és Hollandiának –, ezáltal is teljesítve a Szerződés őrzőjeként a vállalkozások védelme tekintetében rá háruló kötelezettséget, mindeközben biztosítva, hogy a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadsága ne sérüljön;

2008. december 16., kedd

11. felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a 2006/114/EK irányelv végrehajtásának ellenőrzését, leginkább azokban a tagállamokban, amelyekben a szakmai címjegyzékkel foglalkozó, megtévesztő társaságok székhelye található, de különösen Spanyolországban, ahol a petíciókat benyújtók által leggyakrabban megnevezett, szakmai címjegyzékkel foglalkozó társaság székhelye van, valamint a Cseh Köztársaságban és Szlovákiában, ahol olyan bírósági ítéletet hoztak az áldozatokkal szemben, amely megkérdőjelezi a 2006/114/EK irányelv említett országokban történő végrehajtását; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen jelentést a Parlamentnek megállapításairól;

12. sajnálja, hogy a 2005/29/EK irányelv hatálya nem terjed ki az üzleti vállalkozások közötti ügyletekre, és hogy a tagállamok vonakodni látszanak az irányelv hatályának kiterjesztésétől; megjegyzi azonban, hogy a tagállamok egyoldalúan is kiterjeszthetik nemzeti fogyasztóvédelmi jogszabályaikat az üzleti vállalkozások közötti ügyletekre, és tevékenyen erre ösztönzi a tagállamokat, valamint arra is, hogy a 2006/2004/EK rendelet szerint biztosítsák az együttműködést a tagállami hatóságok között, hogy lehetővé váljon az EU-ban vagy harmadik országban létrehozott, szakmai címjegyzékekkel foglalkozó társaságok ilyen jellegű, határokon átnyúló tevékenységeinek felderítése; kéri továbbá a Bizottságot, hogy 2009 decemberéig nyújtson be jelentést a 2005/29/EK irányelv oly módon történő módosításának megvalósíthatóságáról és következményeiről, hogy hatálya kiterjedjen az üzleti vállalkozások közötti szerződésekre is, különös tekintettel az irányelv I. melléklet 21. pontjára;

13. üdvözlí az Ausztria által mutatott példát, amely külön tiltást vezetett be nemzeti jogszabályaiba a megtévesztő szakmai címjegyzékekre vonatkozóan, és felhívja a Bizottságot, hogy – a probléma határokon átnyúló jellegére figyelemmel – az osztrák modell alapján tegyen javaslatot a 2005/29/EK irányelv hatókörének kiterjesztésére, olyan formában, amely kifejezetten tiltja a szakmai címjegyzékekben való reklámozást, hacsak a lehetséges ügyfeleket egyértelműen és jól olvashatóan arról nem tájékoztatják, hogy az ilyen reklám kizárólag egy ajánlat a fizetés ellenében való szerződésre;

14. megjegyzi, hogy a nemzeti szabályozás gyakran elégtelen a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó, más tagállamban letelepedett társaságokkal szembeni jogorvoslat kereséséhez, és ezért arra ösztönzi a Bizottságot, hogy segítse elő a nemzeti hatóságok közötti tevékenyebb, határokon átnyúló együttműködést annak érdekében, hogy hatékonyabb jogorvoslatot nyújthassanak az áldozatoknak;

15. sajnálja, hogy a 2006/2004/EK rendelet nem vonatkozik a vállalkozások közötti ügyletekre és ezért arra nem lehet támaszkodni a félrevezető szakmai címjegyzékek elleni fellépés eszközeként; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen az alkalmazási kör ennek megfelelő kiterjesztésére irányuló jogalkotási javaslatot;

16. üdvözlí Belgium példáját, ahol a megtévesztő gyakorlat által érintettek valamennyien a lakóhelyük szerinti országukban tehetnek jogi lépéseket;

17. megjegyzi, hogy az osztrák tapasztalatok azt mutatják, hogy az áldozatok joga, miszerint szakmai szervezetek vagy hasonló testületek kollektíven indíthatnak peres eljárást a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó vállalkozások ellen, hatékony jogorvoslatnak tűnik, amelyet az EK versenyjogi szabályai megsértése miatt kártérítéshez kapcsolódóan a DG COMP, illetve a fogyasztók európai szintű kollektív jogorvoslatával kapcsolatban a DG SANCO által jelenleg vizsgált kezdeményezések is átvehetnének;

18. annak biztosítására ösztönzi a tagállamokat, hogy a megtévesztő reklám áldozatainak egyértelműen meghatározható nemzeti hatóság álljon rendelkezésére, amelyhez panaszt nyújthatnak be, és amelytől jogorvoslatot kérhetnek még az ezekhez hasonló olyan esetekben is, amikor a megtévesztő reklám áldozatai üzleti vállalkozások;

2008. december 16., kedd

19. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki a nemzeti ügynökségeknek a bevált gyakorlatokat tartalmazó iránymutatásokat, amelyeket akkor lehet követni, ha a megtévesztő reklámmal kapcsolatos eseteket hoznak tudomásukra;
  20. felhívja a Bizottságot, hogy törekedjen a harmadik országokkal és az illetékes nemzetközi szervezetekkel való nemzetközi együttműködésre annak érdekében, hogy a harmadik országokban letelepedett, a szakmai címjegyzékekkel foglalkozó megtévesztő társaságok ne tudjanak kárt okozni az Európai Unióban letelepedett üzleti vállalkozásoknak;
  21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.
-